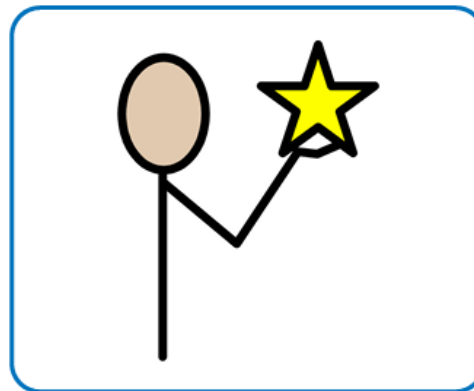
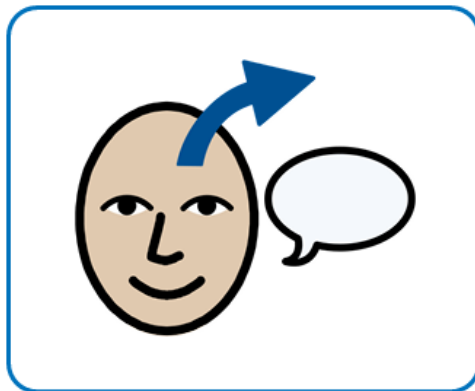
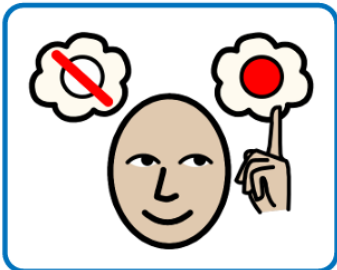
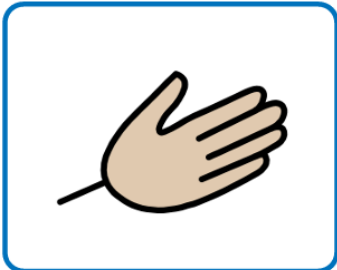

Här förklarar vi viktiga ord

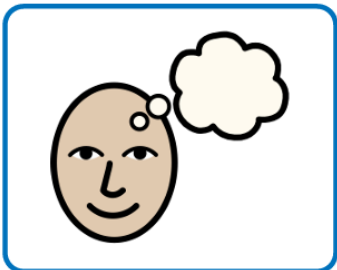

Vad är funktionshinderlagen?

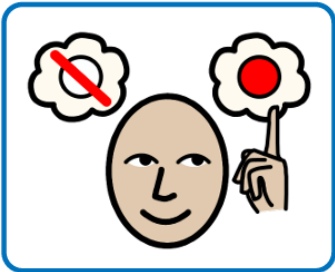
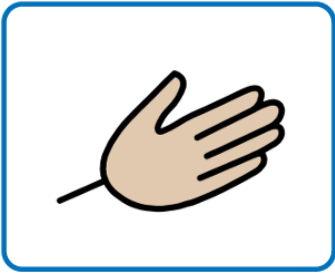
- Finland har en ny lag om funktionshinderservice från och med den 1 januari 2025.
- Lagen säger att personer med funktionsnedsättning ska ha samma rättigheter som andra och vara med i samhället.
- Du har rätt att få hjälp som passar dig.
- Lagen ska hjälpa dig att klara av vardagen, fatta egna beslut och leva så självständigt som möjligt.
- Du kan få olika typer av service, till exempel personlig assistans och färdtjänst.
- Du har rätt till service om du behöver det.

Vad är självbestämmande?

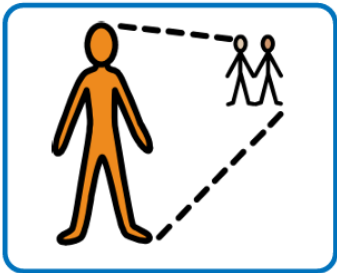
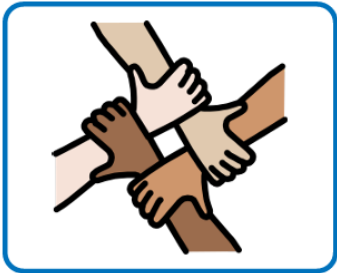
- Det betyder att du får bestämma över ditt eget liv, till exempel:
 - Vilka kläder du tar på dig på morgonen och vad du äter till morgonmål
 - Var, hur och med vem du vill bo
 - Vad du tycker om att göra på fritiden
 - Vem du vill umgås med.
- Du får ha egna tankar och åsikter.
- Det finns regler i samhället.
- Reglerna gäller för alla oberoende om du har en funktionsnedsättning eller inte.
- Alla måste följa samma regler.

Vad är självbestämmande?

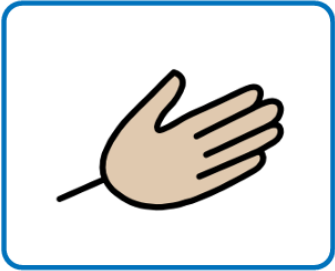
- Vissa personer behöver hjälp med att kunna bestämma.
 - Anhöriga och personal kan ge stöd.
 - De ska förklara saker på ett tydligt sätt.
 - De ska använda ett sätt att kommunicera som du förstår.
- Du får bestämma om ditt liv.
- Du ska få stöd för att kunna göra det.

Vad är delaktighet?

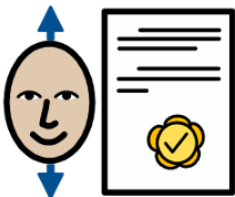
- Delaktighet betyder att du får vara med och påverka ditt eget liv.
- Du ska få information på ett sätt som du förstår.
- Du ska få vara med och planera saker som gäller dig.
- Delaktighet betyder också att få vara med i samhället och delta i aktiviteter.
- Du ska få känna att du hör till.
- Motsatsen till delaktighet är utanförskap.

Vad är delaktighet?

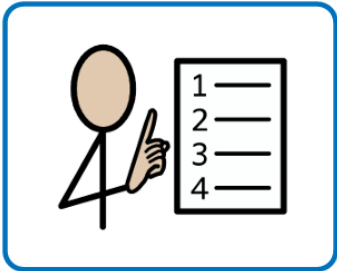
- För att kunna vara delaktig behöver du:
 - Stöd om du behöver det
 - Få vara med och fatta beslut om ditt liv
 - Ha möjlighet att träffa andra människor
- Alla har rätt till delaktighet.
- Din röst är viktig.
- Rätten till delaktighet finns i FN:s konventioner.

Vad är FN konventionen?

- FN betyder Förenta Nationerna.
- I FN ska länderna i världen komma överens så att människor får leva i fred och frihet.
- Länderna förhandlar och skriver avtal.
- År 2006 sade FN ja till Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.
- En konvention är regler som länder kommer överens om att de ska följa.
- Finland godkände konventionen i juni 2016.

Vad är FN konventionen?

- FN har bestämt regler som ska skydda rättigheterna för personer med funktionsnedsättning.
- Alla människor har samma värde och ska behandlas lika.
- Alla ska ha möjlighet att vara delaktiga i samhället.
- Personer med funktionsnedsättning ska få bestämma över sina liv och sina val.
- Samhället ska vara tillgängligt för alla.
- Barn och vuxna med funktionsnedsättning har samma mänskliga rättigheter som alla andra.